

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITA

1. ***Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:*** ES MTI programos „Horizontas 2020“ komiteto „Saugi, švari ir efektyviai naudojama energija“ posėdis, (Brukselis, Rue Froissart 36), 2016 m. gruodžio 08 d. Dalyvis – Vytautas Martinaitis.

2. **Svarstyti klausimai:**

1. Posėdžio darbotvarkės projekto tvirtinimas
2. 2016 spalio posėdžio protokolo tvirtinimas
3. "Energijos žiemos paketo" pristatymas
4. Energetikos darbo programa 2018-2020: metmenys požiūris
5. Kvietimo H2020-LCE-2016-RES-IA vertinimo rezultatai
6. Vertinimo ekspertų Komisijos duomenų bazė ir vertinimai
7. Kiti klausimai

3. **Posėdžio eigos apibendrinimas** (vengiant interpretacijų dokumentų pavadinimai, esminiai terminai neverčiami):

1. Posėdžio darbotvarkės patvirtinimas. Pritarta darbotvarkei be pakeitimų.

Trumpai informuota apie bendrą ES politinę, teisinę, tyrimų ir inovacijų aplinką. Akcentuota Energetikos Sąjungos vystymo tęstinumas, visų pirma Europos Parlamente ir Taryboje svarstyti Komisijos 2015 ir 2016 pateiktų teisės aktų pasiūlymus, kurie struktūrizuoti pateikti „Energijos žiemos pakete“ <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>. Reikšmingau įvykiu taip pat pažymėta SET-plano – Centrinės Europos energijos konferencija lapkričio 30 – gruodžio 2d. Bratislavoje.

2. 2016 spalio posėdžio protokolo tvirtinimas. Pritarta be pakeitimų

3. "Energijos žiemos paketo" pristatymas.

Atkreiptinas dėmesys, kad kalbama apie šiuo metu maždaug 1 tūkst. pslp. apimties dokumentų rinkinį (žiūr. nuorodą). Esminiai akcentai būtų tokie. Šie pasiūlymai turi tris pagrindinius tikslus:

- energijos vartojimo efektyvumas randasi priešakyje,
- siekiama pasaulinės lyderystės atsinaujinančių energijos šaltinių srityje,
- sąžiningas elgesys su vartotojais.

Paketas taip pat apima veiksmus, kuriais siekiama paspartinti švarios energijos inovacijas ir Europos pastatų renovaciją. Ji numato priemones, skatinančias viešąsias ir privačias investicijas, skatinti ES pramonės konkurencingumą ir sušvelninti poveikį visuomenei pereinant į švarią energiją. Taip pat ieškoma būdų, kuriais ES gali parodyti tolesnį lyderiavimą švarios energijos technologijose ir paslaugose, siekiant padėti ES nepriklausančioms šalims pasiekti savo politinius tikslus. Šiek tiek siauresniame kontekste (*Accelerating Clean Energy Innovation*) įvardintos tokios svarbios kryptys:

- anglies dioksido išmetimo mažinimas ES pastatų fonde iki 2050;
- parengti prieinamus ir integruotus energijos kaupimo sprendimus;
- elektromobilumas ir labiau integruotos miesto transporto sistemos.

Artimiausias žingsnis šia kryptimi – paketo svarstymas Europos Parlamente sausyje, kovo mėnesį prasidės dokumentų korekcijos.

4. Energetikos darbo programa 2018 – 2020: metmenys, požiūris.

Politiniu kontekstu lieka Paryžiaus susitarimas, SET-Planas ir dabar dar "Energijos žiemos paketas". Numatytos dėmesio sritys: 1) kurti mažaanglę, atsparią klimato kaitos poveikiui ateitį; 2) skaitmeninti ir pertvarkyti Europos pramonę bei paslaugas; 3) apjungti ekonominę ir aplinkosauginę naudą – žiedinė Ekonomika; 4) didėjanti Energijos Sąjungos veiksmingumą.

Tematinės sritys: Atsinaujinanti energija; Energetikos sistemos (įskaitant išmaniuosius miestus ir bendruomenes); Energinis efektyvumas; Iškastinių kuro anglies dioksido išmetimų mažinimas. Detaliau: *ENERGY-2016-76 (Reflections on the Energy work programme 2018-2020).pptx*.

5. Kvietimo H2020-LCE-2016-RES-IA vertinimo rezultatai

Pateikta informacija apie 2016 m. paraiškų vertinimą fotoelektros, vėjo energijos, vandenyno energijos, biodegalų, aviacijos biokuro ir bendradarbiavimo su Brazilija biodegalų srityje. Kvietimo biudžetas EUR 85,000,000. Gauta 24 paraiškos, 8-ios atrinktos finansuoti. Detalesnė informacija prieinama per CIRCAB.

6. Vertinimo ekspertų Komisijos duomenų bazė ir vertinimai

Viso duomenų bazėje yra 12017 ekspertų, pusė jų iš universitetų ir MT centrų. Tematinis pasiskirstymas netolygus, trūksta moterų. 2014-2016 laikotarpyje buvo kontraktuoti 42 ekspertai iš Lietuvos. Faile *ENERGY-2016-78 (Statistical information on evaluation experts for SC3).pptx* pateikiami kai kurie koreliaciniai ryšiai pagal šalis ir aktyvumą. Visumoje reikia kviesti daugiau ekspertų registruotis. Artimiausiu metu turėtų būti parengtas informacinis bukletas apie darbo sąlygas (užimtumas, finansavimas ir kt.). Planuojantiems įsijungti į šią veiklą naudinga būtų susipažinti su ekspertavimo tematikos struktūra: *ENERGY-2016-79 (Additional statistics on energy-related evaluators_as of Nov 2016).docx*.

7. Kiti klausimai

Kitų klausimų svarstyta nebuvo.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Kitas komisijos posėdis numatytas: Kovo 2 d. (WP 1-projektas bus išplatintas sausio pabaigoje); Balandžio 27 d. (WP 2-projektas bus išplatintas kovo pabaigoje); Birželio 13 d. (WP 3-projektas bus išplatintas gegužės viduryje).

5. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Paraginti registruotis naujiems energetikos, aplinkosaugos, galbūt pastatų sričių ekspertams. Paraiškų teikėjus reikia informuoti, kad reikėtų socialinių ir humanitarinių (SSH) mokslų tyrėjus įtraukti į paraiškas.

6. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

Papildomi dokumentai pateikti elektronine forma el. paštu.

7. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas):

Vytautas Martinaitis, Vilniaus Gedimino technikos universitetas, prof. habil. dr., tel. Nr. 2512297; vytautas.martinaitis@vgtu.lt